

Pataki Júlia (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

A manysi testtartásigék kvázikopula funkciójának vizsgálata

Kutatásom célja a manysi 'ül', 'áll' és 'fekszik' testtartásigékből kialakult kvázikopulák vizsgálata. A fő elméleti keretet Newman tanulmánykötetete (2002) adja, mely a világ számos nyelvében kimutatja a testtartásigék kopula szerepét. Az utóbbi években több uráli nyelvet is vizsgáltak ebből a szempontból, vö. Németh (2021) a manysi, Oszkó (2022) a magyar, Sipos (2018) a hanti, Várnai (2021) pedig a nganaszan nyelv testtartásigéinek elemzését publikálta. A manysi nyelv testtartásigéi közül eddig csak az északi nyelvjárás ünli 'ül' igéjéről készült átfogó leírás. Kutatásom alapvető hipotézise, hogy az 'áll' és 'fekszik' testtartásigék is megjelenhetnek egzisztenciális mondatok kvázikopulájaként. Az elemzett korpusz a Vogul népköltési gyűjtemények (szerk. Munkácsi Bernát) és a Wogulische Volksdichtung (szerk. Artturi Kannisto) folklórszövegeiből áll. Az északi mellett a kevésbé kutatott déli manysi nyelvjárást is vizsgálom. Hipotézisem szerint mindkét nyelvjárásban hasonló mintázat figyelhető meg: a leggyakrabban grammatikalizálódó testtartásige az 'ül', ezt követi az 'áll', majd a 'fekszik'. További kutatási kérdésként felmerül, hogy a testtartásigéken kívül a 'függ, lóg' ige is betöltheti-e egzisztenciális mondatok kvázikopula szerepét.

Pesti Emese (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Az Alternáló Sorozatos Reakcióidő feladat alkalmazása a virtuális valóságban

Kutatásunkban az Alternáló Sorozatos Reakcióidő Feladat (Alternating Serial Reaction Time Task-ASRT) virtuális valóságba (Virtual Reality-VR) átdolgozott változatát vizsgáltuk. A virtuális valóságot eddig inkább technikai szempontból vizsgálták, ezért kutatásunkban a fő hangsúlyt a tanulási környezetként való alkalmazására helyeztük.

Az eddigi irodalomra támaszkodva a VR-ban is kialakítottunk egy térbeli, az implicit statisztikai tanuláshoz megfelelő környezetet, majd a vizsgálati személyek reakcióideit és a hibázásokat elemeztük, a feladat előrehaladása (epochok) és az ingerek statisztikai jellemzői szerint.

A kutatás első körében 17, míg a másodikban 27 személy vett részt. Először a kijelölt inger helyek két változatát vizsgáltuk térbeli pozíciójuk alapján, közeli vagy távoli. Majd a második vizsgálat során a távoli pozíciót alkalmaz-

va azt tapasztaltuk, hogy a hibázásokat tekintve nem volt kimutatható statisztikai-, csak motoros tanulás, azonban a reakcióidőket vizsgálva statisztikailag kimutatható implicit statisztikai tanulás történt.

Összefoglalva kutatásunk eredményei alapján tehát az általunk a virtuális valóságba átalakított térbeli ASRT feladatban is létrejöhet implicit tanulás. További kutatásokkal olyan eszközzé válhat, ami lehetővé teszi a tanulás ezen formájának implicit statisztikai tanulás térbeli vizsgálatát, így újabb aspektusai válhatnak megismerhetővé.

KÉSZÜLT AZ EURONET MAGYARORSZÁG INFORMATIKA ZRT., AZ NKFI PÁLYÁZATI TÁMOGATÁSÁVAL, AZ ÉLETTANI PARAMÉTEREKET MONITOROZÓ ÉS ELEMZŐ CÉLESZKÖZ, VALAMINT ALGORITMUS FEJLESZTÉSE (KFI_16-1-2017-0478) PROJEKT ENEGROWATCH ÉS SZOFTVERES ESZKÖZEIVEL, TOVÁBBÁ AZ ÉRZELMI NYOMKÖVETŐ RENDSZER (TRACKING FOR YOU; TR4U) (2020-1.1.2-PIACI-KFI-2021-00321) PROJEKT AUDIOVIZUÁLIS, MÉRÉSI ÉS ELEMZÉSI RENDSZEREIVEL.

Péter Áron (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium), Kiss-Vetráb Sándor, Prof. Dr. Papp Tamás, Dr. Nagy Gábor

Transzkripciós faktorok működésének feltérképezése a *Mucor Lusitanicus* azolokkal szembeni rezisztenciájában

A mukormikózisos megbetegedések hátterében a Mucorales rendbe tartozó járomspórás gombák állnak. A rend tagjai nagy mértékű rezisztenciával rendelkeznek a használt antifungális szerekkel (azolokkal) szemben. E rezisztencia kialakulása mögött az ergoszterin bioszintézis útvonal génjei, illetve különböző efflux pumpák működése áll. Opportunista humán patogén gombákban azonosítottak egy úgynevezett „pdr network” rendszert, mely magába foglalja az ergoszterin bioszintézis enzimeit, az aktív transzportereket, valamint az ezeket a fehérjéket kódoló gének szabályozásában résztvevő transzkripciós faktorokat. A rendszerben szerepet játszó transzkripciós faktorok szerepét *Mucor lusitanicus*-ban még nem vizsgálták.

Kutatócsoportunk ezért célul tűzte ki az azol rezisztencia kialakulásában résztvevő transzkripciós faktorok azonosítását. Kísérleteink során azol kezelést, majd RNAseq analízist végezve 9 ilyen feltételezett transzkripciós faktort kódoló gént azonosítottunk. Ezen gének közül kettővel (tf106, tf821) folytattunk további vizsgálatokat.

Munkánk során deléciós mutánsokat hoztunk létre, majd megkezdtük ezen izolátumok jellemzését. Eredményeink azt mutatják, hogy mind a pdr